

(๓๑)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่

สวอ.๕๖/๒๕๖๒

คดีหมายเลขแดงที่

๑๒๙๗/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓

วันที่ ๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

ความอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

ระหว่าง

พนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิ

โจทก์

นางสาวกมล ประกิจ

จำเลย

เรื่อง

ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้

ความผิดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

โจทก์และจำเลย

อุทธรณ์

คำพิพากษา

ศาลจังหวัดชัยภูมิ

ลงวันที่

๓๐

เดือน

สิงหาคม

พุทธศักราช

๒๕๖๑

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓

รับวันที่

๕

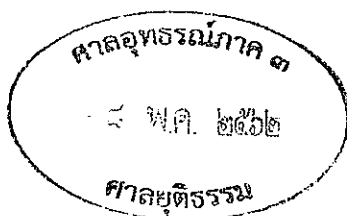
เดือน

มีนาคม

พุทธศักราช

๒๕๖๒

/โจทก์ฟ้องว่า

○ (๓๑ พ.)

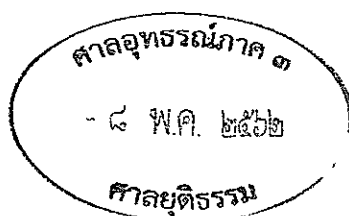

สำหรับศาลใช้

- ๒ -

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ เวลากลางวัน ต่อเนื่องกัน จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ ก่อสร้าง แผ้วถาง ทำลายป่าในที่ดินบริเวณป่าหินกูป หมู่ที่ ๗ อันเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและ อุทยานแห่งชาติ เนื้อที่ ๔๖ ไร่ ๓ งาน ๓ ตารางวา โดยใช้เครื่องจักรไม่ทราบชนิด มีด จอบ และอุปกรณ์อื่น ๆ ไถถากถางต้นหญ้า วัชพืช และตัดต้นไม้ปรับปรุงพื้นดินบริเวณดังกล่าว เพื่อเตรียมแปลงปลูกมันสำปะหลัง อันเป็นการทำลายป่า ยึดถือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพดิน หิน กรวด ทราย ทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ยางไม้ แร่ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น และเป็นการเข้าไป ดำเนินการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติ และในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อันเป็น การทำลายหรือทำให้สูญหาย หรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำเลย จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกจำเลยทำลายเสียหาย เป็นเงิน ๑,๕๘๗,๒๑๑ บาท และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของค่าเสียหายดังกล่าว นับแต่วันที่

๒๕ มิถุนายน

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๓ -

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ อันเป็นวันที่ตรวจพบว่าจำเลยทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายเสียหาย เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ เหตุเกิดที่ตำบลห้วยแย้ อำเภอนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ขอให้ ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔, ๕๔, ๕๕, ๗๒ ตี๋ พระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๙, ๑๔, ๒๖/๔, ๒๖/๕, ๓๑ พระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๘, ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๑๓), ๒๔, ๒๗ ให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๑,๕๘๗,๒๑๑ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไปจนกว่า จะชำระเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

จำเลยให้การปฏิเสธ และให้การในคดีส่วนแบ่งว่า การประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ เป็นการประกาศทับที่ดินทำกินของชาวบ้านซึ่งอยู่อาศัยมาก่อนมีการประกาศเขตอนุรักษ์ จำเลย

/ยอมมี

○ (๓๑ พ.)

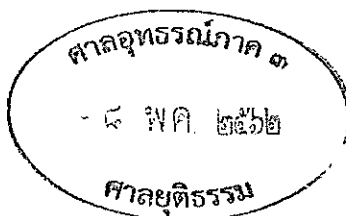
สำหรับศาลใช้

- ๔ -

ย่อมมีความชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญที่จะอยู่อาศัยและทำประโยชน์ในพื้นที่เดิมได้ และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรี ฉบับลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบในพื้นที่สำรวจการครอบครองเพื่อกำหนดขอบเขตให้ชัดเจน จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง การคำนวณค่าเสียหายตามหลักวิชาการที่โจทก์กล่าวอ้างยังไม่เป็นที่ยอมรับในทางวิชาการระดับเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม และฟ้องโจทก์ก็ไม่ได้บรรยายโดยชัดแจ้งว่าจำเลยทำความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร ตั้งแต่เมื่อไร และคำนวณเป็นค่าเสียหายเท่าใด เป็นฟ้องเคลือบคลุม ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง, ๗๒ ตี๋ วรรคสอง พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ วรรคสอง พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๑๓), ๒๔ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ วรรคสอง ซึ่งเป็น

/กฎหมาย

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๕ -

กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๖ ปี ทางนำสืบของจำเลยเป็นการให้ความรู้แก่ศาล อันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๔ ปี ให้จำเลย คณงาน ผู้รับจ้างผู้แทน และบริวารของจำเลย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ และให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายเป็นเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

โจทก์และจำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษมาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติ

ในเบื้องต้นว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุในฟ้อง จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ ก่อสร้างแผ้วถาง ทำลายป่า ในที่ดินซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติตามแผนที่แสดงแปลงตรวจยึดพื้นที่รายงานสากล ประกิจ เนื้อที่ ๔๖ ไร่ ๓ งาน ๓ ตารางวา ที่อยู่ในกรอบสีแดง

/ตามแผนที่

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๖ -

ตามแผนที่แปลงตรวจยึดเอกสารหมาย จ.๔ และภาพถ่ายหมาย จ.๓ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า นายสนอง การปลูก และนายวีระศักดิ์ (ที่ถูก จีระศักดิ์) กิ่งชัยภูมิ พยานโจทก์ซึ่งเป็นพนักงานพิทักษ์ป่าของอุทยานแห่งชาติไทรทอง มิใช่ผู้มีอำนาจดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษตามกฎหมายได้ เพราะเมื่อมีการแบ่งแยกกรรมป่าไม้และกรมอุทยานฯ ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติไทรทองจึงอยู่ภายใต้กรมอุทยานฯ เท่านั้น มิได้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติด้วย เห็นว่า นายสนองและนายวีระศักดิ์ (ที่ถูก จีระศักดิ์) ต่างเบิกความว่า พยานทั้งสองรับราชการตำแหน่งพนักงานพิทักษ์ป่า มีหน้าที่ออกตรวจปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทรทอง เมื่อที่ดินที่เกิดเหตุมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติตามเอกสารหมาย จ.๑๐ ถึง จ.๑๑ ทั้งปิดป้ายประกาศแนวเขตให้ประชาชนทั่วไปทราบตามภาพถ่ายหมาย จ.๑๙ ดังนั้นที่ดินที่เกิดเหตุจึงเป็นทั้งป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ การที่นายสนองและนายวีระศักดิ์

/(ที่ถูก จีระศักดิ์)

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๗ -

(ที่ถูก จีระศักดิ์) พนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติไทรทอง ตรวจสอบขอคืนที่ดินที่เกิดเหตุซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติจึงเป็นการกระทำตามหน้าที่ และความผิดตามฟ้องในคดีนี้เป็นคดีอาญาต่อแผ่นดิน ซึ่งเป็นความผิดต่อรัฐ พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจทำการสอบสวนได้โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ ดังนั้นผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้ดำเนินคดีนี้ได้จะเป็นผู้ใดจึงหามีความสำคัญไม่ อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อมาว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่ศาลชั้นต้นพิพากษาหรือไม่ โจทก์มีนายสนองและนายวีระศักดิ์ (ที่ถูก จีระศักดิ์) พนักงานพิทักษ์ป่าของอุทยานแห่งชาติไทรทอง เป็นพยานเบิกความสอดคล้องตอกันว่า พื้นที่อุทยานแห่งชาติไทรทองได้กำหนดให้เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาเอกสารหมาย จ.๑๐ และ จ.๑๑ และประกาศให้ราษฎรในพื้นที่ทราบตามเอกสารหมาย จ.๙ นอกจากนี้ยังมีการปิดป้ายประกาศเขตอุทยานแห่งชาติและแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ปรากฏตามภาพถ่ายหมาย จ.๑๙ ที่ดินที่เกิดเหตุคือบริเวณป่าหินกูบ ตำบลห้วยแย้ อำเภอนองบัวระเหว

/จังหวัดชัยภูมิ

○ (๓๑ พ.)

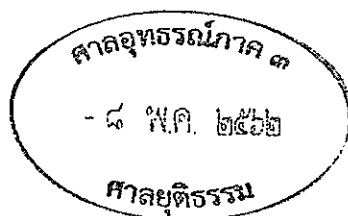

สำหรับศาลใช้

- ๘ -

จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทรทองและเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พยานทั้งสองกับพวกพร้อมกันไปตรวจสอบที่ดินที่เกิดเหตุ พบจำเลยและครอบครัว อยู่ในพื้นที่ และมีไร่มันสำปะหลังที่ยังไม่เก็บเกี่ยว จำเลยไม่มีรายชื่อว่าอยู่ก่อนมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่อนุโลมให้ทำกินในพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติไทรทองต่อไปได้ จำเลยนำชี้พื้นที่ที่ครอบครอง เจ้าหน้าที่ทำการจับพิภักดิ์จีพีเอสจากสัญญาณดาวเทียม ได้เนื้อที่ ประมาณ ๔๑ ไร่ ๔๒ ตารางวา จำเลยยินยอมส่งมอบพื้นที่คืนและลงลายมือชื่อในบันทึกข้อตกลง เอกสารหมายเลข จ.๒๔ พยานทั้งสองกับพวกจึงผ่อนผันให้จำเลยเก็บเกี่ยวผลผลิตและให้จำเลยออกจาก พื้นที่ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ พยานทั้งสองกับพวก เข้าตรวจสอบพื้นที่ที่เกิดเหตุอีกครั้ง พบว่าจำเลยเก็บเกี่ยวผลผลิตมันสำปะหลังออกไปเกือบหมดแล้ว ตามบันทึกการตรวจสอบพื้นที่เอกสารหมายเลข จ.๑ แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ พยานทั้งสองกับพวกเดินทางไปที่ดินที่เกิดเหตุอีกครั้งหนึ่ง พบบุคคล ๓ คน ทำการไถพรวน ชักร่อง ปลูกมันสำปะหลังขึ้นมาใหม่อีก บุคคลดังกล่าวเมื่อเห็นเจ้าหน้าที่ก็วิ่งหลบหนีไป พยานทั้งสองกับพวก

/จึงทำการ

○ (๓๑ พ.)

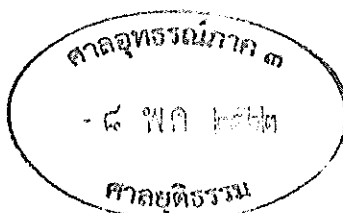

สำหรับศาลใช้

- ๙ -

จึงทำการจับพิกัดจีพีเอสจากสัญญาณดาวเทียม ได้น้ำที่ที่บุงกรุกที่ปลูกมันสำปะหลังใหม่ ประมาณ ๔๖ ไร่ ๓ งาน ๓ ตารางวา ตามแผนที่สังเขปแปลงยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในแปลงคืนพื้นที่ รายงานสากล ประกิจ เอกสารหมาย จ.๔ แผ่นที่ ๒ บริเวณเส้นกรอบสีแดง แสดงว่าจำเลยบุงกรุก พื้นที่ป่าเพิ่มเติมไปจากเดิมและไม่ยอมหยุดทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุ นายสนองจึงทำบันทึก การตรวจยึดพื้นที่ที่เกิดเหตุและแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจให้ดำเนินคดีกับจำเลยเป็นคดีนี้ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การขอคืนพื้นที่ของพยานโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นพนักงานพิทักษ์ป่ากับพวกเขาได้ดำเนินการ หรือนำนโยบายคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๖/๒๕๕๗ มาดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งไม่ เนื่องจากจำเลยอยู่ในข่ายที่จะได้รับผลประโยชน์ตามคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๖/๒๕๕๗ เพราะจำเลยอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เกิดเหตุทำประโยชน์มาอย่างยาวนานหลายสิบปี หาใช่เพิ่งครอบครองใหม่ การขอคืนพื้นที่ของพยานโจทก์ทั้งสองกับพวกจึงไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เห็นว่า คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ และ ๖๖/๒๕๕๗ เป็นคำสั่ง ที่กำหนดภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้บุงกรุก

/ยึดถือ

○ (๓๑ พ.)

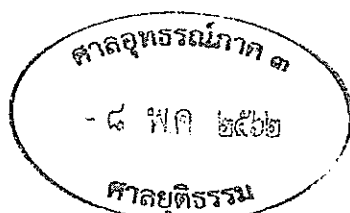

สำหรับศาลใช้

- ๑๐ -

ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่า
ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งอาศัยอยู่ในที่ดินเดิม ๆ
ก่อนคำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ยกเว้นผู้ที่บุกรุกใหม่จะต้องดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิทราบ
เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและดำเนินการตามขั้นตอน อันเป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อผ่อนผัน
ให้แก่ราษฎร นายจีระศักดิ์ เบิกความในปัญหานี้ว่า ในปี ๒๕๕๗ ที่มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๖๔/๒๕๕๗ เพื่อขอคืนผืนป่าจากราษฎรที่บุกรุกนั้น เจ้าหน้าที่ได้มีการตรวจสอบรายชื่อว่าบุคคลใด
ทำประโยชน์ในเขตอุทยานบ้าง และตรวจสอบว่าเป็นผู้มีชื่อมีสิทธิตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี ๒๕๔๑
หรือไม่ หากผู้ใดไม่มีชื่อได้บุกรุกก็จะได้ขับไล่และขอคืนพื้นที่ บัญชีได้มาจากคณะกรรมการ
ตรวจสอบสิทธิเมื่อปี ๒๕๕๑ เอกสารหมายเลข จ.๒๑ ถึง จ.๒๓ ปรากฏว่าไม่มีชื่อจำเลย หากจำเลย
ครอบครองและทำประโยชน์และครอบครองตลอดมาอย่างยาวนาน เหตุใดไม่ดำเนินการขอพิสูจน์สิทธิ
ดังราษฎรอื่นตามรายชื่อเอกสารหมายเลข จ.๒๑ ถึง จ.๒๒ ดังกล่าว ส่วนพยานจำเลยปากนางเป้น
กองศรี เบิกความตอบโจทก์ถามค้านว่า จำเลยยังมีที่ดิน สปก.เนื้อที่ ๔๘ ไร่ และมีที่ดินอีก ๒๐ ไร่

/ทั้งจำเลย

○ (๓๑ พ.)

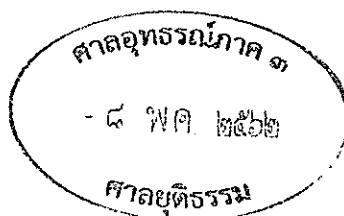

สำหรับศาลใช้

- ๑๑ -

ทั้งจำเลยมีทรัพย์สินเช่น รถไถ รถยนต์และรถอีแต่นใช้สอย แสดงว่าจำเลยไม่ใช่ราษฎรยากไร้ หรือไม่มีที่ทำกิน ที่เป็นไปตามเงื่อนไขของคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๖/๒๕๕๗ ที่จะได้รับการยกเว้นให้ทำกินในที่ดินต่อไปได้ ส่วนนายหนูเกษม จันทาสี เป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีที่ดินทับซ้อนระหว่างอุทยานแห่งชาติไทรทองกับที่ดินทำกินของราษฎรในตำบลห้วยแย้ เบิกความว่า ได้สำรวจข้อมูลแล้ว นำมาประมวลผลและจัดทำรายงานผลการทำงาน ปรากฏตามบันทึกข้อความเอกสารหมายเลข ๓๕ และจัดทำบัญชีครอบครัวตามเอกสารหมายเลข ๓๖ ซึ่งมีชื่อจำเลยครอบครองที่ดิน ๒ แปลง แปลงแรก ๒๐ ไร่ ได้ส่งคืนและทำการปลูกป่าแล้ว อีกแปลงเนื้อที่ ๓๒ ไร่ ปรากฏว่ามีร่องรอยการใช้ประโยชน์ก่อนปี ๒๕๔๕ และมีการประชุมคณะกรรมการหลายครั้งเพื่อหาข้อยุติ และช่วยเหลือประชาชนตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ๓๗ ถึง ๔๐ เห็นว่า รายงานการประชุมดังกล่าวได้ดำเนินการภายหลังที่มีการขอคืนพื้นที่เกิดเหตุแล้ว และไม่ได้ยืนยันว่าจำเลยครอบครองที่ดินที่เกิดเหตุก่อนมติคณะรัฐมนตรีฉบับลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ หรือไม่ อันจะถือว่าจำเลยไม่มีเจตนาบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนหรืออุทยานแห่งชาติ ทางนำสืบของจำเลย

/จึงไม่มี

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๒ -

จึงไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานของโจทก์ได้ ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลยเป็นรายละเอียด
ไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป ไม่จำต้องวินิจฉัย เมื่อจำเลยยังยินยอมขอคืนพื้นที่ให้แก่รัฐ
ตามบันทึกข้อตกลงขอคืนพื้นที่เอกสารหมาย จ.๒๕ ที่เป็นการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ขอคืนพื้นที่ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ และ ๖๖/๒๕๕๗ ซึ่งเป็นการกระทำ
โดยชอบแล้ว และชื่อจำเลยไม่มีในบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน
๒๕๕๑ แสดงว่าจำเลยครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุโดยทราบที่อยู่แล้วว่า ได้ครอบครอง
ที่ดินอันอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ โดยที่ไม่มีข้ออ้างที่จะครอบครองได้ตามกฎหมาย
การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเข้ายึดถือ ครอบครองทำประโยชน์ บุกรุก ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือ
กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติดังที่ศาลชั้นต้นพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยและโจทก์ต่อมามีว่า จำเลยต้องรับผิดชอบใช้
ค่าเสียหายหรือไม่ เพียงใด โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า พื้นที่ที่จำเลยครอบครองเป็นพื้นที่ที่ผ่านการทำประโยชน์

/มานานแล้ว

○ (๓๑ พ.)

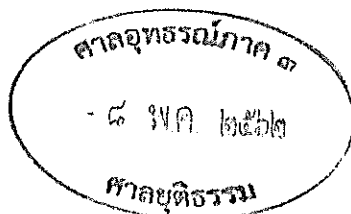

สำหรับศาลใช้

- ๑๓ -

มานานแล้ว และรัฐไม่เคยดำเนินคดีกับจำเลยมาก่อนเลย พยานโจทก์ไม่ได้นำสืบให้เห็นว่า มีการทำลายป่าอย่างไร หรือปรากฏต่อต้านไม้อยู่ในแปลงที่ดินที่เกิดเหตุ จึงไม่มีสภาพเป็นป่า จำเลยหาได้กระทำการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพความเป็นป่าแต่อย่างใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยบุกรุกเข้าไปปลุกมันสำปะหลังในที่ดินที่เกิดเหตุ เนื้อที่ประมาณ ๔๖ ไร่ ๓ งาน ๓ ตารางวา ตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ อันเป็นการทำลายหรือเป็นเหตุให้เกิดการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำเลยต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายตามมาตรา ๒๖/๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ (เดิม) และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ (ที่แก้ไขใหม่) ส่วนจะต้องรับผิดชอบเพียงใดนั้น เห็นว่า โจทก์มีนายเกริกฤทธิ์ มุกดา ตำแหน่งพนักงานป่าไม้ชำนาญงานเบิกความว่า หลังจากได้รับหนังสือจากอุทยานแห่งชาติไทรทอง ให้ประเมินความเสียหายในพื้นที่ที่เกิดเหตุ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๔๖ ไร่ ๓ งาน ๓ ตารางวา พยานเดินทางไปสำรวจพื้นที่ที่เกิดเหตุและพื้นที่ป่าตัวอย่างที่อยู่ใกล้กัน เพื่อวัดเส้นรอบวงของต้นไม้

/พื้นที่

○ (๓๑ พ.)

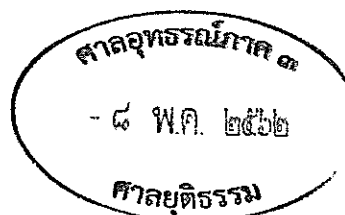

สำหรับศาลใช้

- ๑๔ -

พื้นที่หน้าตัดของต้นไม้ ความสูงต้นไม้เฉลี่ย ความลาดชันและความยาวด้านลาดเทของดิน
เก็บตัวอย่างดินรวม ๗ จุด เปรียบเทียบกันทั้งสองแปลง แล้วนำข้อมูลทั้งหมดเข้าโปรแกรมคิดคำนวณ
ค่าเสียหาย ปรากฏว่าได้ค่าเสียหาย ๑,๕๘๗,๒๑๑ บาท ตามตารางคำนวณหาผลรวมพื้นที่หน้าตัด
ลำต้นและความสูงโดยเฉลี่ยของต้นไม้และโปรแกรมคิดค่าเสียหายเอกสารหมาย จ.๑๓ และ จ.๑๔
เห็นว่า โปรแกรมการคิดค่าเสียหายทางคอมพิวเตอร์เอกสารหมาย จ.๑๔ ที่โจทก์ได้จัดทำขึ้นเพื่อ
จุดประสงค์ในการประเมินมูลค่าความเสียหายตามสภาพที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ สร้างความเป็นธรรม
ในการพิจารณาพิพากษาคดีความ และเพื่อความสะดวกในการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม
และในแบบจำลองดังกล่าวจะนำข้อมูลลักษณะทั่วไปของพื้นที่ และลักษณะของดินที่ถูกทำลายกับดิน
บริเวณพื้นที่ป่าไม้ที่เหลืออยู่โดยรอบใส่เข้าไปเพื่อคำนวณค่าเสียหายที่ถูกต้องและเป็นธรรม ซึ่งในการ
คิดคำนวณค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมในคดีนี้ปรากฏในโปรแกรมคิดค่าเสียหายเอกสารหมาย จ.๑๔
ก็ระบุข้อมูลทางสิ่งแวดล้อมของป่าที่จำเลยทำลาย เช่นว่า ชนิดป่าเต็งรัง พื้นที่หน้าตัดต้นไม้
ความสูงต้นไม้เฉลี่ย ขนาดพื้นที่ที่ถูกทำลาย ความลาดชัน ความยาวด้านลาดเท และอื่น ๆ เมื่อใช้

โปรแกรม

○ (๓๑ พ.)

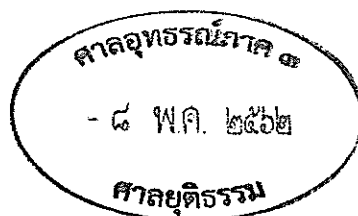
สำหรับศาลใช้

- ๑๕ -

โปรแกรมคอมพิวเตอร์แล้วสามารถคำนวณค่าเสียหายทั้งหมดเป็นเงิน ๑,๕๘๗,๒๑๑ บาท ตามที่โจทก์ฟ้องมา ซึ่งโจทก์เป็นหน่วยงานของรัฐ การคิดคำนวณค่าเสียหายดังกล่าวเป็นไปตามหลักวิชาการและสากลจึงมีความน่าเชื่อถือ และเหมาะสมพอสมควร ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมจึงเห็นสมควรกำหนดให้โจทก์พร้อมดอกเบี้ยตามที่ขอมา อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ส่วนอุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น

อนึ่ง ที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ เวลากลางวัน และโจทก์ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นมา แต่ศาลชั้นต้นมิได้ระบุให้ชัดเจนว่าปรับบทลงโทษตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมเห็นควรแก้ไขให้ถูกต้อง และคดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ศาลชั้นต้นยังมีได้มีคำสั่งในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม เห็นควรสั่งให้ถูกต้อง

/พิพากษาแก้

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๖ -

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๑ วรรคสอง (ที่แก้ไขใหม่) กับให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน

๑,๕๘๗,๒๑๑ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๙

เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นอกจากที่แก้ให้เป็นไป

ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ.

นางยุพา วงศ์ทองทิว

นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชระ

นายวชิระ เศษแสงศรี

